

100 elsőrendű cég milliós raktárából választhat és pénz nélkül mindazt megveheti amire szüksége van

„Nemzeti Takarékoság könyvecskévé”. A könyvet **díjmentesen kapja, Kárász ucca 5. szám.** (udvarban)

falszegletekben és az ablakközökben lefutó vékony kerek faloszlopokra szaladnak. Ez utóbbiak eredetileg valószínűleg lejjebb, talán a padlógig értek.

A templomhajó mostani, harmadik boltozatát azonban nem akkor építették. Nemcsak a bordázat idomaiban van különbség, hanem a bordák keresztmetszete is különböző. A templomhajó roskadozó boltozatát ugyanis 1624—25-ben lebontották és újat készítettek. Hogy ez a boltozat már nem a középkorban készült, bár középkori stíuselemeket alkalmaz, mutatja az, hogy ez a munka a gót stílus teljén nemismerésével, a gót stílus szellemének valóságos megcsufolásával készült. A hatalmas dongaboltozat felületére utólag vannak feleerősítve az égetett agyagból készített boltozalbordák, kampók, kopcsok és szegek segítségével. A szövevényes hatágu csillagidomból szerkesztett hálóboltozat erőteljes bordázata tehát nem szerkezeti elem, ahogy a stílus szelvére kívánja, hanem csupán *diszítés*. Ezeket az égetett agyagbordákat valószínűleg a szentélybordák utánzásaként készítették ezen 1624—25. évi restaurálás alkalmával, ám bár lehet, sőt valószínű, hogy már a XV. század végén is, tehát a szentély boltozása alkalmával, a hajó is ilyen különleges anyagu boltozatot kapott.

Mert ez bizony *különleges építőanyag*, hiszen mindenütt másutt kőből faragták a boltozalbordákat, még a téglalapítésű templomokon is. Ahol pedig nem tellett köre, ott erre a célra készített formatéglákból falazták a boltozathordó bordák íveit. Szegeden is volt ilyen szerkezetű templom, erről tanuskodnak a városi muzeum kőtarabán levő ilyen céu téglák. De itt nem ilyen falazott téglabordákról van szó, hanem, bár szintén égetett agyagból való, de nagyobb darabokban készített kész bordákról, amelyeket — mint mondtuk — a kész boltozatra erősítettek. Ezt az építészeti újítást valószínűleg valamelyik leleményes építész-fráter találta ki, aki talán a körülbelül ugyanabban az időben épült nyírбатыori, most református templom is alkalmazta ezt az újítást, mert annak a boltozalbordái is hasonló módon készültek, azok is utólag vannak vaspántokkal a dongaboltozatra erősítve.

De nemcsak a boltozatok bordái, hanem az ablakok keretei, osztozlopai és kőrácsai is kő helyett égetett agyagból készültek. Ma már ebből semmi sem látható, mert egy mult századbeli »restaurálás« alkalmával minden kegyelet nélkül levették és elpusztították azt, ami még megvolt belőle, ahelyett, hogy kijavították és kiegészítették volna. Egy igénytelen kis rajz a városi muzeum birtokában mutatja, mi volt akkor még meg az ablakok kő ácsaiból. A kőrácsok a halódó gótika jellegűek, az ugynevezett ornnélküli halhólyag-stílusnak egyszerűsödött formáit mutatják. A kórus és szentély hat ablaka kétosztású volt, a hajó hét ablaka pedig háromosztatu. Érdekes, hogy úgy a hajón, mint a kóruson és szentélyen csak a déli oldalon voltak és vannak ablakok, az északi falakban régen sem voltak.

A templomhajó padozata az évszázadok folyamán feltöltés útján, folyton emelkedett. A legnagyobb volt ez az emelkedés valószínűleg az 1496—1503. évi átépítés alkalmával, ekkor be is falazták az ablakokból aul egy körülbelül két méter magas darabot, éppen a padló emelkedése miatt. Ugyanakkor épült a szentély és a kórus alatt egy, eredetileg csak a konvent részére készült *oscarium*. Etből azután a XVIII. századi barokk-restaurálás alkalmával közhasználatu *kr. pítát* alakították, amelybe a város előkelecségei temetkeztek.

A fentebb elmondottakból tehát kiteszik, hogy a templomhajó felének közepén, közvetlenül a tetősatorna alatt elhelyezett kőablakban látható 1503. évszám nem azt jelenti, hogy (mint eddig hittük) ez a templomrész ekkor épült, hanem azt, hogy a templom *d'á'ános nagy átépítését ebben az évben fejezték be*.

A szegediek szeretik az alsóvárosi Havi Boldogasszony-templomot

Mátyás-templomnak

nevezni. A szegedi hagyomány ugyanis azt tartja, hogy a templomot Mátyás király építette vagy pénzt adott a »fejedelmi bazilika« építéséhez. A templom régebbi része, mint láttuk, még a XIV. században épült, tehát *messze Mátyás előtt*, a kórus és szentély építése, szóval a ferencsek restaurálásáa pedig 1494—1503. között történt, tehát Mátyás halála után. De másként is kimutatható, hogy ez a templom nem volt fejedelmi építkezés, sőt ellenkezően, *a legegyszerűbb, legszegényesebb*,

igazi szegény koláló barátok egyháza. Ipolyt Arnold, aki annak idejében a templomot alaposan megvizsgálta, azt mondja, hogy ez bár a téglalapítészet legkifejlettebb korában épült, mégis »a műszegénység non plus ultrája«.

A Mátyás-hagyományt okirat nem erősíti, sőt minden ellene mond. Ezért sokkal jobb volna, ha Szeged népe és a ferencrendi barátok nem Mátyás király nevéhez fűznék a templom keletkezését, hanem ellenkezően, büszkének lennének arra, hogy ezt a hatalmas templomot *saját erejükből* építették. Ez sokkal nagyobb dicsőség úgy a barátokra, mint a szegediekre, mint az a kétes értékű »hagyomány«.

Deszka Épületfa
kerítéshez,
padozáshoz

Léc
karó,
oszlop

BACH
Párisi krt. 35. Volt Somlai fe'ep. Telefon 11—26.

Görgey és az egykoru szegedi sajtó

A katonai erények legszebb ékköve: a vitézi bátorsággal kivívott győzelem. A hadi történelem lapjai sorában a legszebb fejezet kétségen kívül a szabadságharc tavaszi hadjáratának sorozatos hét győzelmé, köztük Budavárának bevételé, amelyeknek most van 89. évfordulója.

Honvédeink dicső hírnevét e gyönyörű fegyvertények még nagyobbá tették itthon s kivívta bámulatát annakidején egész Európa közvéleményének. A legyőzhetetlennek hitt híres osztrák armádia egymás után szenvedte a súlyosabbnál súlyosabb vereséget a lenézett s fegyelmezettnek vélt fiatal magyar honvédségtől, amelyet a zseniális, a'ig 31 éves *Görgey* Artúr tábornok vezetett.

Nincs tehetségesebb hadvezére, igazibb katonája a magyar hadtörténelemnek, mint Görgey, de nincs történelmünknek egyetlen egy alakja sem, akivel csunyábban elbántak volna kortársai, akivel mostohábban foglalkoztak volna a történetíróink, akivel szemben halátlanabbak lettek volna, mint vele szemben.

Immár kilenc évtizede abban a tévhitben élünk valamennyien, hogy annál fényesebb Kossuth, minél sötétebb Görgey! Pedig ez csalfa narkotikuma a hazafiui fájdalomnak. Emellett *igazságtalan d'ig!*

Nincs szüksége Kossuth történelmi nagyságának arra, hogy az 1848—49-es szabadságharc égboltján tündöklő másik fényes csillagot: Görgeyt befeketítsék. De nem engedhetjük meg magunknak azt sem, hogy *áru'ón k* bélyegezve, erkölcsi hatótként kezeljük azt a férfit, aki igazi magaslaton állott, mint hadvezér és ki mintaképe a katonának, a jó hazafinak, az »igazi királyhű forradalmárnak«!

Igen, ez a legjellemzőbb megállapítás Görgeyről, akinek személyével 40 év óta foglalkozom, mert ő volt Kossuth mellett a szabadságharcban az egyetlen igazi forradalmár, aki azután — király hű volt s ebben volt Görgey tragikumuma, benne és általa az egész nemzeté is! A királyhűség és a nemzetének szeretete viaskodott lelkében.

Hogy Görgey nem volt áruló, azt legnagyobb történetíró kortársa: Horváth Mihály már 1850-ben megállapította. Görgey koronatanuja a mártírhálalt halt aradi vértanu: gróf Leininger Westerburg Károly táornok emlékirata, de főleg maga az ellenséges orosz fővezér: herceg Paskievits tábornagnak a bécsi hadtörténelmi muzeumból napfényre került naplója.

Cikkemnek „Görgey és az egykoru szegedi sajtó” címet adtam. Tettem ezt részben azért, hogy felhívjam az olvasóközönség figyelmét arra, hogy Szeged népe, amely a Mohi-pusztai csatától kezd-

ve Doberdóig minden véráldozatos nagy nemzeti élethalálharcokból oly nagy százalékban vette ki részét, mert becsületesen teljesítette kötelességét, maga a város közvéleménye és később a sajtója mint annak hű szócsöve, mindig tárgyilagosan vett minden eseményt s igen reálistan bírálta el minden tényt.

A szegedi sajtó volt 1848. év végén s 49-ben is az első az országban, amely felhívta a kormány és a város vezetőségének figyelmét a honvédelem s a város biztonságának hiányaira. „Tiszai Ujság” volt az első, amely Görgey nagyságát felfedezve, komolyan állást foglal, a nagy tehetségű magyar hadvezér mellett. A „Tiszai Hírlap” volt az első, amely észrevette, hogy a tehetetlen és lassu kormány kezéből, mint hullik ki az ország gyeplője. E sajtóorgánum állapítja meg, nagy és áldozatos részvételéért a szabadságharcban Szeged, nem kapott kellő méltánylást! De másrésről a *Görgey-kérdést* olyként kivápom taglalni, amely méltó a nagy hadvezér emlékéhez, méltó az igazsághoz, főleg méltó a szegedi sajtó hagyományaihoz.

Ballonkabátok
Viharkabátok
Esőkabátok készen.

Tavaszi felöltők és öltönyök méret szerint legelőnyösebben Nemzeti Takaréék és Unió könyvecskékre is beszerezhetőek.

KRIER, Klauzál-tér 3

Kedvezmény olvasóinknak.

Kiadóhivatalunk megállapodott
Budapestben a polgári vezetésű

RIO

szállodával

VII., Küri ucca 6. szám
(Pátria kávéház mögött)

hogy

20% engedményt nyújt
előfizelőinknek és olvasóinknak.

Igénylősnél a lap bemutatása szükséges.